

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Utvalg Utvikling		
Formannskapet		

Forskrift for kommunale avløpsgebyr, Frosta - Trøndelag 2023

Kommunedirektørens forslag til vedtak/innstilling:

Med hjemmel i forurensingsloven § 52 a, legges forslag til ny forskrift for avløpsgebyr for Frosta kommune frem til høring og offentlig ettersyn i 4 (fire) uker.

1. Kommunedirektøren legger ut forslag til forskrift iht. føringene i forvaltningsloven kap. VII.
2. Kommunedirektøren skal før sluttbehandling i utvalg utvikling, formannskapet og kommunestyret, sørge for at forskriftens innhold og framstilling blir digitalisert og kvalitetssikret, samt at det blir foretatt eventuelle mindre suppleringer og justeringer.
3. Det tas sikte på å oppheve gjeldende forskrift [FOR-1998-11-03](#) - vedtatt 01.10.1996, da lov og forskrift opprinnelig lokal forskrift er hjemlet i, nå er opphevet.

Ny forskrift skal sikre hjemmel til videre å kunne kreve inn avløpsgebyr, samt være mer detaljert slik at tvil knyttet til gebyr for avløp unngås.

Vedlegg:

- 1 Forslag til forskrift - kommunale avløpsgebyrer

Bakgrunn

Gjeldende forskrift for avløpsgebyr, Frosta kommune, ble vedtatt i 1996. Det ble sist vedtatt endringer i denne forskriften som trådte i kraft 01.01.2008. Forskriften slik den ligger vedtatt i dag finnes [her](#) (lovdata).

Kommunedirektøren ser behov for å oppdatere gjeldende forskrift med bakgrunn i at den oppleves som utdatert og uklar på enkelte områder. Dagens forskrift er hjemlet i lovverk som i dag er opphevet. Det er ikke uvanlig at lovverk over tid blir erstattet av nye lover eller forskrifter. De erstattede lovene og forskriftene vil da bli opphevet og ikke lengre kunne ligge

til grunn for lokale forskrifter. Det er imidlertid ingen automatikk i at lokale forskrifter oppheves, men det er en klar indikasjon på at arbeidet med ny forskrift bør prioriteres.

Kommunen er avhengige av en lokal forskrift for å kunne kreve gebyrer knyttet til avløpshåndtering. Det er også elementer i gjeldende forskrift som ikke er tilstrekkelig presisert, og det er ikke hjemmel til å kreve inn gebyr for saksbehandling, slik forskriften er utformet i dag.

Målsettingen er en tydelig og enkel forskrift som skal sikre forutsigbarhet og effektiv saksbehandling med hensyn til gebyrfastsettelse og likebehandling for alle abonnenter. Dette forutsetter noen konkrete endringer og eksisterende forskrift må i tilfelle endres tilsvarende.

Saksopplysninger:

En lokal forskrift om avløpsgebyr omhandler retten til å kreve inn gebyr og den definerer hvem som omfattes av gebyrplikten.

Juridisk grunnlag

Følgende lover og forskrifter er relevant for arbeidet med ny lokal forskrift

1. Forvaltningsloven - <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1967-02-10>
2. Forurensingsloven – <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1981-03-13-6>
3. Forurensingsforskriften – https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2004-06-01-931/KAPITTEL_4#KAPITTEL_4
4. Vass- og avløpsanleggslova - <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2012-03-16-12>
5. Forskrift for avløpsgebyr, Frosta kommune - <https://lovdata.no/dokument/LF/forskrift/2007-12-11-4976>

Hjemmel for å kunne utarbeide lokal forskrift

Reglene for saksbehandling og utarbeidelse av forskrifter går frem av forvaltningsloven (FVL) kap. VII.

Her går det frem at en forskrift ikke kan vedtas uten at det foreligger hjemmel i egen lov. Dette betyr at det ikke vil være tilstrekkelig å vedta en forskrift kun med utgangspunkt i FVL kap. VII – jf. § 38 første ledd, bokstav a.

For forskriften som nå foreslås vil hjemmelsgrunnlaget være forurensingsloven § 52 a, som sier:

*«Forurensningsmyndigheten kan gi forskrift om gebyrer for behandling av tillatelser etter denne lov, eller forskrift fastsatt i medhold av loven, og for kontrolltiltak som gjennomføres for å sikre at loven eller vedtak i medhold av loven blir fulgt. Gebyrene settes slik at de samlet ikke overstiger forurensningsmyndighetens kostnader ved saksbehandlingen eller kontrollordningen.
Gebyret er tvangsgrunnlag for utlegg.»*

Forskriften vil erstatte gjeldende vedtatt forskrift for avløpsgebyrer i Frosta.

Selvkostprinsippet

Avløpsgebyrene i kommunene bygger på selvkostprinsippet. Det vil si at kommunens kostnader med å frembringe tjenestene skal dekkes inn gjennom de gebyrene som

abonnentene betaler. Kommunen har etter forurensingsloven ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. Avløpsgebyrene skal ikke brukes til å finansiere andre deler av kommuneforvaltningen.

Avløpsgebyret er isolert sett vurdert som et eget selvkostområde, adskilt fra arbeidet med kontroll, oppfølging og utbedring av spredt avløp som kommunen har berammet oppstart på i 2024. Dette fremmes derfor som en egen forskrift, uavhengig av arbeidet som planlegges igangsatt med spredt avløp. Det vil imidlertid bli sett i sammenheng, slik regelverkene utfyller hverandre.

Høringsforslaget

Hovedtrekkene i ny forskrift

Målsetningen med arbeidet har vært å lage en forskrift som er rettferdig, tydelig og fleksibel, og som er i samsvar med lovverket for vann- og avløpsgebyrer.

Rettferdig: Gebyrene skal gjenspeile de ulike brukergruppenes kostnadsnivå på best mulig måte og det skal være mulig for brukeren å påvirke gebyret ved sin adferd.

Tydelig: Forskriften skal være lett å lese og håndheve med forståelig språk uten uklare, eller vanskelige formuleringer.

Fleksibel: Forskriften henviser til årlige kommunestyrevedtak om gebyrenes størrelse. Det etableres ett gebyrområdet i hele Frosta kommune, hvilket vil si at prisen på vann og avløp er den samme uavhengig av hvor du bor i kommunen.

1. Språkvask

Det er gjort en del språklige endringer for å gjøre forskriften lettere for abonnentene å sette seg inn i, lagt til nye paragrafer som gjør forvaltningen av området lettere og ryddigere, samtidig som gebyrtypene som benyttes er komplettert.

2. Grunnlaget for gjeldende forskrift Frosta kommune har blitt opphevet.

Ny lokal forskrift hjemles i dagens lovverk.

3. Enkelte punkt i lokal forskrift har i noen situasjoner kunnet vært tema for tolking, for hva som omhandles eller ikke omhandles under gitt definisjon.

Dette foreslås nå tatt ut samtidig som man endrer oppbyggingen av forskriften, slik at man får et oppsett for rammene man enkelt kan justere ved framtidige behov. Det har vært viktig å gjøre mer oppdeling basert på forbruk og størrelser, slik at det blir mer individuell oppdeling på gebyr ut fra størrelse og forventet utslipp av kloakk.

4. I ny forskrift vil det bli flere inndelinger for tilkobling/ årsgebyr, basert på størrelser og typer bygg.

Kommunen åpner opp for avkortning for påkoblingsgebyret ut fra egeninnsats, gitt at arbeidet utføres iht. kommunal VA-norm og gjeldende lover og forskrifter. Når man da inkluderer gebyr for saksbehandling sammen med tilleggsgebyr i de sakene som vil være ressurs og tidkrevende for kommunen å følge opp, er tanken at man slipper deler av den framtidige økningen for gebyr som kommunens innbyggere er forventet å få, knyttet til strengere krav til rensing på kloakk.

En ny lokal forskrift skal også ha føringer som er nærmere de føringer våre

nabokommuner har innenfor samme felt, og et mer likt regelverk er forventet å skape mindre uklarheter rundt spørsmål knyttet til avløp.

Det vil også være enklere for Frosta kommune å samarbeide med nabokommuner om saksbehandling innen avløp, om dette skulle være et framtidig ønske.

Punkt som er endret konkret, tilpasset eller lagt til, med utgangspunkt i gammel forskrift:

§ 1 – Definisjonen er tydeliggjort ytterligere for å unngå uklarheter.

§ 2 – Definisjoner er utvidet for å unngå uklarheter knyttet til begrep.

§ 3 – Gebyrformer er lagt til og tilpasset planlagt ny beregningsmodell for gebyr.

§ 4 – Ny plassering for arealberegninger. Gebyrsatsene er lagt inn under ny §3. Tabell er justert for nytt gebyroppsett og vil være vedlegg til forskrift.

§ 5 – Påkoblingsgebyr. Restriksjoner for vannleveranse som var i §5 tidligere er nå lagt inn under §3.

§ 6 – Årsgebyr. Arealberegninger som tidligere lå inn under §6 er tilpasset oppdatert regelverk, presisert ytterligere og flyttet til §4.

§ 7 – Tilleggsgebyr. Tilknytningsgebyr som var §7 tidligere er presisert etter ny modell for gebyrberegning og flyttet til §5 og §6.

§ 8 – Fradrag. Årsgebyr som var §8 før er tilpasset ny modell for gebyrberegning og lagt inn under §6.

§ 9 – Vannmåler. Tillegg i årsgebyr som tidligere var §9 er tilpasset ny modell for gebyrberegning og flyttet til §7.

§ 10 – Særlige beregningsregler og avtaler. Fradrag i årsgebyr som tidligere var §10 er nå en del av §8.

§ 11 – Innkreving av gebyr. Vannålerinstallasjon som tidligere var §11 er nå under §9.

§ 12 – Delegering av ansvar for oppfølging. Innbetaling av årsgebyr som var §12 tidligere er flyttet til §11.

§13 - Klage. Særlige beregningsregler og avtaler er nå under §10.

§14 - Ikrafttredelse. Klage er flyttet fra §14 til §13.

(§15) - Denne er ikke med i ny forskrift. Tidligere § 15 var overgangsregler og ikrafttredelse, som nå inngår i §14.

Proessen for ny forskrift er at den er planlagt fremmet til politisk behandling og vedtas før budsjettet for 2024 vedtas. Målet er at den nye forskriften skal kunne gjelde fra januar 2024.

Vurdering:

Gebyrlegging av campingvogner, fritidsbebyggelse o.l.

I arbeidet med utvikling av ny forskrift, er modell for avløpsgebyr for campingplasser og lignede vurdert. Tilsynsrapporter for 6 campingplasser på Frosta ble oversendt campingplasseiere i april, men frist for tilbakemelding 1. juni 2023. Her ble spikertelt og villavogner vurdert som permanente byggverk, basert på tidligere kommunestyrevedtak. I forskriften er derfor campingvogner med spikertelt og villavogner lagt inn under bestemmelsen for hva som er å regne som en utslippsenhet – jf. pkt. 1.1 *utslippsenheter*.

Denne bestemmelsen, sett i sammenheng med definisjonen av en abonnent, er foreslått utformet slik at campingplassen blir belastet pr. utslippsenhet og at campingplasseier viderefakturerer den enkelte som disponerer villavogn eller campingvogn med spikertelt på den aktuelle eiendommen. Dette er etterprøvbart i form av at kommunen fører kontroll på antall permanente bygg godkjent iht. plan- og bygningslovens bestemmelser.

Kostnaden for å knytte seg til kommunalt avløp består av to deler:

1. Tilknytningsgebyr
2. Anleggsbidrag - Kostnader for anleggsarbeidet til kommunal ledning har, med en øvre beløpsgrense.

1. Tilknytningsgebyr:

Det må betales et tilknytningsgebyr for hver boenhet pr. eiendom. Dette beløpet fastsettes av kommunestyret gjennom årlig budsjett. I Frosta kommune er dette gebyret å betrakte som høyt sammenlignet med andre kommuner.

2. Anleggsbidrag:

Dagens forskrift har et maksbeløp på etablering av private stikkledninger mellom kommunalt avløpsanlegg og privat utslippsenhet. I Frosta kommune har Kommunestyret vedtatt hvor store kostnader til de private ledningene kan være før kommunen kan gi økonomisk støtte.

Kostnaden for en privat ledning er satt til maksimalt 5 ganger tilknytningsgebyret i dagens forskrift, pr. boenhet. Tilknytningsgebyret kommer i tillegg.

Beløp som overstiger dette, kan søkes dekket av kommunen – og dette vil man stort sett kunne forvente. Kommunen skal i slike tilfeller kontaktes før arbeidet med privat ledning begynner. Den økonomiske støtten kan bortfalle dersom man ikke har en avtale med kommunen på forhånd.

I forslaget til ny forskrift foreslås forholdstallet for anleggsbidraget økt fra 5 til 7 ganger tilknytningsgebyret, samtidig som det settes en minstesats på tilknytningsgebyr. Dette som følge av den forventede økningen i kostnadene på avløp som følge av generell prisvekst i samfunnet og at kravet til behandling av avløp som gradvis skjerpes inn. Med ny modell forventes det samtidig at mindre enheter og de som legger ned mye egeninnsats, kan få en besparelse på tilknytning sammenlignet med dagens forskrift.

Sett i sammenheng med arbeidet med spredt avløp, der flere utslippsenheter kan bli pålagt utbedring, forventes ikke anleggsgebyret å sette kommunen i en vanskelig økonomisk situasjon, da det må vurderes i hvert enkelt tilfelle om man skal legge opp til en tilkobling til offentlig avløpsnett eller privat rensing.

Stipulert bruk vs. Installasjon av vannmåler

Bruk av vannmålere dokumenterer den reelle bruken pr. husstand og man får dermed en mer reell måling på det kommunale avløpsnettet. Det vil være noen unntak, eksempelvis ved bruk av hageslange og vannkraner på utendørs på vegg, men hovedforbruket forventes å være innendørs. Det vil også være mulig å etablere vannmåler på utendørs vannuttak dersom man ønsker å utelukke slike feilkilder for å oppnå en mer nøyaktig avregning.

Forslaget til forskrift legger opp til at installering av vannmåler skal være til gunst for den enkelte boenhet kostnadmessig, og at boenheter med stipulert forbruk belastes slik at forventes å bli dyrere enn ved bruk av vannmåler.

Hensikten er å få en mer nøyaktig måling og dimensjonering av kommunal infrastruktur.

Konklusjon:

Forslag til ny forskrift vurderes som gjennomarbeidet og et godt grunnlag for fremtidig gebyrfastsetting i kommunen. Forslaget har til hensikt å tette «smutthull» og legge opp til et rettferdig og forutsigbart gebyr basert på eget forbruk. Dette medfører dessverre til at kostnadene må økes og at enkelte som tidligere ikke har blitt gebyrbelagt nå får gebyr. Dette rettferdiggjøres imidlertid ut ifra at det er en lovpålagt oppgave å rydde opp i egen forurensing

basert på eget forbruk - noe som igjen vil belønnes med et renere vannmiljø i tråd med FNs bærekraftsmål.

Forslag til forskrift anbefales lagt frem til høring og offentlig ettersyn.